# GAZETA KRAKOWSKA

Nro 91.

z KRAKOWA dnia 14 LISTOPADA 1827 ROKU we ŚRODĘ.


*Z Warszawy d. 5 Listopada.*

W Imieniu Nayiaśnieyszego

MIKOŁAIA I.

CESARZA WSZECH ROSSYI, KRÓLA POLSKIEGO

&c. &c. &c.

*Rada Administracyyna Królestwa.*

Maiąc na uwadze, że dobra Akademii Krakowskiey w kraiu Gallicyi zachodniey i Kraiu Pruskim dawniey, a teraz tak pierwsze iak i drugie w Królestwie Polskiem sytuowane, tudzież fundusze po teyże Akademii lokacyią swoią na dobrach w Królestwie Polskiem maiące, w skutku Konwencyi trzech Nayiaśnieyszych Dworów: Cesarsko-Rossyyskiego, Austryiackiego i Królestwa Pruskiego z roku 1797 za własność Rządów tych Państw, pod których panowanie dostały się, uznane, i ieszcze w roku 1796 przez Rządy Gallicyysko-Austryiackie i Królewsko-Pruski zaiętemi zostały, odkąd ciągle przez następne Rządy administrowane, daley iuż pod zarząd Akademii Krakowskiey nie wróciły:

Zważaiąc oraz, że Artykułem XIII i XV traktatu dodatkowego z dnia 21 Kwietnia (3 Maia) 1815 r. dla miasta Krakowa, ta tylko własność Akademii Krakowskiey iest zostawiona, która w territorium wolnego miasta Krakowa z iego okręgiem znayduie się, w iakim to duchu i deklaracyia Nayiaśnieyszego wiekopomney pamięci Alexandra I. Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego z dnia 9/21 Kwietnia 1818 r. powołane Artykuły traktatu dodatkowego uważa; chcąc i nadal zapobiedz wszelkim w tey mierze wątpliwościom, na przedstawienie Kommissyi Rządowey Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego, tudzież Przychodów i Skarbu, postanowiła co następuie:

Artykuł 1. Wszelkie prawa i kapitały, na dobrach w Królestwie Polskiem oparte, niegdyś uposażenie Akademii Krakowskiey stanowiące, czyli to pod imieniem iey wprost, lub pod imieniem rozmaitych Burs, Kontuberniów, Zgromadzeń, Stypendyów, Burtonów, Kollegiów świeckich i duchownych, oraz innych tym podobnych Instytutów, które dawniey pod zarządem Akademii Krakowskiey zostawały, maią bydź w hypotece na imie Skarbu Królestwa Polskiego przepisane.

Art. 2. Przepisanie na rzecz Skarbu praw i kapitałów na imie Akademii Krakowskiey lub Instytutów w Artykule 1. wymie-

mionych, iuż zahypotykowanych, nastąpić ma na prosty wniosek Skarbu Publicznego Królestwa, do właściwych xiąg wieczystych, przed Rejentem Kancellaryi Ziemiańskiey uczyniony. Decyzyia Wydziału hypotecznego w tey mierze wydaną, właścicielowi dóbr, z strony Skarbu doręczoną bydź ma.

Art: 3. Zapisanie do hypoteki, takich, że praw i kapitałów dotąd ieszcze niezahypotekowanych, nastąpić tylko może, za wezwaniem i oświadczeniem do xięgi wieczystey zezwoleniem właściciela dóbr. Jeżeli właściciel na zahypotekowanie nie zezwala, prawo takowe, w Wykazie hypotecznym, zamieszczone będzie iako sporne, zostawuiąc stronie, którey na rozwiązaniu sporu zależy, wniesienie go pod rozpoznanie właściwego Sądu.

Art: 4. Co do dóbr nieruchomych po Akademii Krakowskiey i Instytutach w Artykule 1 wymienionych, których hypoteka na rzecz Akademii lub tychże Instytutów, uregulowaną została w dziale drugim hypoteki, na wniosek Skarbu publicznego zapisanem bydź ma: iż nieruchomość ta przeszła na własność Skarbu publicznego i iako własność Rządowa nadal hypotece nieulega.

Dobra takowe, iako też dobra, których hypoteka dotąd uregulowaną nie została, tylko w sposobie dla dóbr Rządowych zwyczaynym, będą mogły bydź poddane pod regulacyią hypoteczną.

Wykonanie niniejszego postanowienia i umieszczenie go w Dzienniku Praw, Kommissyiom Rządowym Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego, Sprawiedliwości, tudzież Przychodów i Skarbu, w czem do którey należy, poleca.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 9go Października 1827 roku.

Minister Stanu Prezyduiący:
(podpisano) W. *Sobolewski*,
Minister Wyznań Religiynych
i Oświecenia Publicznego
(podpisano) Stanisław *Grabowski*.
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Dywizyi
(podpisano) *Kossecki*.
*Zgodno z Oryginałem*
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Dywizyi
(podpisano) *Kossecki*,
*Zgodno z Wypisem*;
W Zastępstwie Ministra Sprawiedliwości:
Radca Stanu: M. *Woźnicki*,
Za Sekretarza Jeneralnego,
Szef Bióra, K. *Hoffmann*.

---

*Kurs Listów Zastawnych.*
*Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.*
Za Sto złotych w Listach Zastawnych
bez dwóch Kuponów białych.

| | | |
|---|---|---|
| Przedaiący żądaią | zł: 85 | gr. 7½ |
| Kupuiący ofiaruią | zł: 84 | gr: 22½ |
| Istotnie przedano | — 84 | gr. 22½ do 85. |

W Warszawie dnia 5 Listopada 1827 r.
F. H. *Schaber* S. G, K. W.

---

Józef Rutkowski, Lekarz i Akuszer, powróciwszy z zagranicy, gdzie bawił przez lat cztery, oddaiąc się przedmiotowi Medycyny w Wiedniu, Padwie, Pawii, Medyolanie, Genewie, Paryżu, ma honor donieść, iż obrał mieszkanie w Warszawie przy ulicy Sto-Jańskiey w domu Fontanego naprzeciwko Zamku pod Nrem 28 na pierwszem piętrze. Ubodzy potrzebuiący iego rady, każdego dnia znaleźć go mogą w mieszkaniu iego, zrana od godziny 12stey do godziny 2giey po południu.

Na ostatnich targach Warszawskich płacono za korzec Żyta zł. od 12 do 13 i pół — Pszenicy od 14 do 17i pół.— Jęczmienia od 12 i pół do 14 i pół. — Owsa od 8 do 9. — Siana furę iednokonną od 16 do 21. — parokonną od 25 do 26. — Słomy furę zwyczayną od 6 do 8 i pół.

*Z Petersbuga d. 11 Października D. K.*

(z Ruskiego Inwalida.)

Naywyższe Dyplomata.

Z Bożey Łaski

MY MIKOŁAY I.

Cesarz i Samowładca Wszech Rossyi

i t. d. i t. d. i t. d.

I.

*Dowodzącemu woyskami na linii Kaukazkiey, Naszemu Jenerał-Porucznikowi Emmanuelowi.*

Ze względu na długą, odznaczaiącą się gorliwością służbę waszę i w nagrodę trudów, podeymowanych przez was z obowiązków urzędu na was włożonego, a w szczególności przy pomyślnem przywróceniu i utrzymaniu stosunków spokoynych Naszych z narodami Górowemi, Uznaliśmy sprawiedliwą mianować was Kawalerem orderu S. Alexandra Newskiego; którego znaki tu przesyłaiąc, zostaiemy ku wam Cesarską Naszą łaską przychylni.

II.

*Naszemu Jenerał-Adjutantowi Sipiaginowi.*

Pragnąc nagrodzić odznaczaiącą się gorliwość waszę i czynność, podięte przez włożony na was urząd Woiennego Gubernatora Tyfliskiego, Naymiłościwiey mianuiemy was Kawalerem orderu Sgo Włodzimierza 2giey klassy; którego znaki tu przesyłaiąc, zostaiemy ku wam Cesarską Naszą łaską przychylni.

III.

*Naszemu Jenerał-Porucznikowi Naczelnikowi pierwszey Dywizyi Huzarow, Bezobrazowi.*

Pragnąc nagrodzić gorliwą służbę waszę i trudy szczególne, poniesione przez was w doprowadzeniu powierzoney wam 1wszey dywizyi huzarskiey do tego stopnia odznaczaiącego się stanu, w iakim ona została znaleziona przez J. C. M. Cesarzewicza, Naymiłościwiey mianuiemy was Kawalerem orderu Sgo Włodzimierza 2giey klassy; którego znaki tu przesyłaiąc, zostaiemy ku wam Cesarską Naszą łaską przychylni.

IV.

*Naszemu Jenerał-Majorowi Goldhoierowi.*

W nagrodę gorliwością odznaczoney służby waszey w obowiązku Dyrektora Cesarskiego Carskosielskiego Liceum, Naymiłościwiey mianuiemy was Kawalerem orderu S. Anny 1 klassy; którego znaki tu przesyłaiąc, zostaiemy ku wam Cesarską Naszą łaską przychylni.

Na oryginałach podpisano własną Jego Cesarskiey Mości ręką tak:

W Petersburgu MIKOŁAY.
dnia 2 Października 1827.

---

Dnia 9go b. m. P. Kaisersfeldt, Radca poselstwa N. Cesarza Jmci Austryiackiego, i Hrabia Polier, były Kapitan w woysku Francuzkiem, mieli honor bydź przedstawionemi Nayiaśnieyszemu Cesarzowi Jegomości i Nayiaśnieyszey Cesarzowey Jeymości Matce.

---

*Wiadomość od Korpusu oddzielnego Kaukazkiego.*

(z Dodatku nadzwyczaynego do Gazety Journal de St. Petersbourg.)

Rapport Jenerała-Adjutanta Paszkiewicza główno-dowodzącego korpusem oddzielnym Kaukązkim, donosi o zdobyciu przez nasze woyska twierdzy Sardar-Abad.

Oblężenie tey rozpoczęte zostało w nocy z dnia 14 na 15 Września. Hassan-Chan upatrzywszy zręczność weyścia do niey wpośród nocy, obiął dowództwo nad osadą, ożywioną iego obecnością.

Ukończono przykopy w nocy z dnia 16 na 17, i teyże nocy wystawiono mocną bateryią, która została odsłonioną nazaiutrz dnia 18, a którey ogień tak był skuteczny, że wkrótce wielką basztę kwadratową zeszczętem zruynowano.

W nocy z dnia 18 na 19 otworzono półparalellę i wzniesiono bateryią nową o 100 sążni od okopów twierdzy. Ciągły i dobrze utrzymywany ogień, przez cały dzień 19, skierowany był do wyłomu, który wieczorem formował otwór, do 10 sążni szerokości maiący. W tymże czasie, cztery moździerze wiele szkody zrządzały w mieście, i taką nabawiły trwogą, że nad wieczór Sardar Hassan-Chan wysłał posłańca z prośbą o trzydniowy rozeym, czego mu odmówiono, i podwoiono ogień z bateryy.

Odebrawszy tę odpowiedź Hassan-Chan, korzystał z ciemności nocy, i szukał ocalenia w ucieczce. Cała osada, złożona z 2ch batalionów Sarbazów i iazdy, wynoszących w ogóle do 1500 ludzi, umknęła także z twierdzy stroną północną. Sarbazowie rozproszyli się po stepie; lecz nasza piechota zaskoczyła ich część przy bramie do twierdzy, dokąd i reszta woysk naszych weszła przez wyłom bez przeszkody. Jazda nasza iuż wysłana była na głównieysze drogi, dla przecięcia wszelkich kommunikacyy. Pułki: Kozaków, Czuguiewski ułanów i Niżny-Nowgorodzki dragonów, pod dowództwem Jenerałów: Benkendorfa, Barona Rosena i Szebelskiego, ścigały pierzchaiących, z których, 500 pozostało na placu, a 200 dostało się w niewolą. Liczba ieńców co chwila się powiększa.

Przez zdobycie tey twierdzy dostało się zwycięzkim naszym woyskom: 13 dział spiżowych, 14,000 czetwerti pszenicy, znaczna ilość prochu, równie iak innych zapasów woiennych i żywności.

*Z Paryża d. 29 Października.*

We Czwartek miał Hr. de Seze, Prezes Sądu kassacyynego, osobne posłuchanie u Króla. — Wczoray odbyła się pod przewodnictwem J. K. M. rada Ministrów.

We Czwartek Poseł Rossyyski wyprawił gońca do Petersburga. — Hr. Capodistria nie poiechał ztąd prosto do Marsylii, ale wprzód do Genewy, a ztamtąd do Marsylii.

W Dzienniku *Phare* czytamy co następuie: "Stan kupiecki dowie się z ukontentowaniem, iż Rząd zdaie się zamyślać położyć koniec rozboiom morskiem i Algier uczynić na przyszłość nieszkodliwym. Mówią, iż pomnaża liczbę okrętów, dla wspierania okrętów kupieckich w wodach tamecznych, tudzież, iż Marszałek Xżę Raguzy przeznaczony iest do dowodzenia woyskami, które maią do Algieru wylądować, a tych liczbę podaią do 20,000."

Francyia posiada teraz 820 okrętów, które za europeyski handel prowadzą, 1800 większych i 5380 pomnieyszych podbrzeżnych statków. Te 8000 okrętów trzymaią 714,000 beczek i zatrudniaią 57,200 maytków.

Gazeta Genueńska donosi o mianowaniu Rossyyskim Konsulem przy Rządzie Greckim P. Vlassopulo, który znayduie się na eskadrze Rossyyskiey.

Znanemu autorowi podróży Anacharsysa, X. Barthelemi, wystawiony będzie w mieyscu przez iego rodzinę zamieszkanem pomnik, na który Minister spraw wewnętrznych daie ze składu Królewskiego marmur. Gdy znakomity ten pisarz urodził się w Cas-

sis w departamencie Rodanu, przeto na owym domu położony bydź ma stosowny napis. Akademiia Marselska wyznaczyła także nagrodę za napisanie do 1go Lipca 1828 historyczney iego pochwały.

W kilku mieyscach południowey Francyi wylewy zrządziły szkody.

*Od granic Hiszpańskich d. 22 Października.*

Hr. d'Espanna ściga z nadzwyczayną szybkością buntowników. Dnia 18 nocował w Lado o dwie godziny drogi od Figueras, a część iego dywizyi znaydowała się w Castello de Ampurias. Korpus herszta buntu Saperesa, który osadził Basalu i Olot, został prawie rozbity. Znany Bozom, który naypierwszy podniósł rokosz w wyższey Katalonii, został zniewolonym przez ściśnienie wąwozów Ripollu i Lampredon do rozpuszczenia części woysk swoich. Należący do niego officerowie udali się przez Prat de Mollo do Francyi, wieśniacy powrócili do domów, a on sam z 2000 żołnierzy, którzy postanowili prowadzić daley woynę i na wszystko się odważyć, cofał się, albo raczey uciekał przez Calde Tozas; chce on dostać się do Hiszpańskiey Cerdagny, a potem do Conca de Tremp, mieysca swego urodzenia, gdzie spodziewa się znaleść ieszcze sposoby do oporu. Ustawiczne ulewy i wystąpienie rzek wstrzymały zapewne pochód i działania Hr. d'Espanna; gdyby nie to zdarzenie, już pewnie mielibyśmy wiadomość o zupełnem rozproszeniu lub rozbiciu buntowników. Potoki i rzeki tak dalece wezbrały, iż dziś z Katalonii żadney niemamy wiadomości. — Herszt buntowników Castan, który się poddał, otrzymał od Gubernatora Figueras rozkaz uderzenia na rokoszanów. Dnia 17 rozpoczął swoie działania i kilkunastu jeńców zabrał.

Buntownicy ustąpili z całey wyższey Katalonii. Pochwyceni zbiegowie z liniowego woyska są zaraz rozstrzelanemi, a włościanie do domów odsełanemi. Hr. d'Espanna stoi w Figueras. Tameczny Hiszpański dowodca opieraiąc się na umowie r. 1765 miał żądać od Rządu Francuzkiego wydania uszłych buntowników. Szwagier Bessieresa uszedł w nocy dnia 18 z więzienia w Puycerda: nazaiutrz miał bydź rozstrzelany.

*Z Barcelony d. 17 Października.*

Jenerał Romagosa przybył w tey chwili do miasta naszego, lubo paszport, który po swey ucieczce od buntowników otrzymał, nakazywał mu udania się prosto do główney kwatery. Rozchodzi się wieść, że iest uwięziony.

Ballester o mało dnia 13 w potyczce pod Santa-Coloma schwytany nie został. Już go ieden człowiek trzymał, ale zrucił z siebie suknią i uciekł nawet bez kapelusza. — Do Guipuscoa przybędą 3 pułki milicyi. Jenerał Valdes (dawniey dowodzący w Peru) stoi z liczną brygadą w Barbastro. W Vich uwięziono kilkunastu Xięży. — Mówią, iż znaczna część Hiszpańskiey siły morskiey zbierze się pod Tarragoną.

W imieniu junty Manreskiey przed iey oddaleniem się z tego miasta wydana została od dnia 4 b. m. następuiąca odezwa:

"Woysko Królewskie, maiące polecenie wykonania Monarchicznych wyroków. Katalończykowie! nadszedł czas, tak dla mnie iako też dla was do przerwania milczenia. Chcemy zniszczyć potwarze, które przeciw nam rozszerzone zostały tak przez Biskupów, iako też Gubernatorów tego Xięztwa, którzy razem obwiniaią nas o należenie do taynych towarzystw, gdy tym czasem my ie śledziemy i wytępić poprzysięgliśmy. Niektórzy z tych Prałatów i Gubernatorów wiedzą bardzo do-

brze, że ludzie, których dziś wyrodnemi rewolucyonistami nazywaią, nie działaią i nie działali z inego powodu, iak tylko, iż sami nas uwiadomili, że nawet Król dozwolił zaciągnąć się pod znaki taynych towarzystw; że Religiia i Tron upadną, ieśli Infant Karol nie będzie na tron wyniesiony; że do tego chwalebnego przedsięwzięcia należą Radcy stanu Oyciec Cyryllo Alameda, Xżę Infantado, Minister sprawiedliwości i łask Calomarde, Józef Marya Carvajal, Jenerał inspektor Królewskich ochotników i wiele innych naywyższe urzędy piastuiących osób, i że nakoniec na wszelkiey narodowey i obcey pomocy polegać możemy. Gdy nakoniec uyrzeliśmy, że lud uskutecznienie tego planu pozdrowił vivatem, wstrzymaliśmy iego zapał, dopoki nie zbierze się większa siła do uskutecznienia tem pewniey całego proiektu. W istocie zebrała się ta siła i ieszcze się zgromadza. Lecz coż się potem stało? Opuszczono nas i nikt nas więcey wspierać nie chce. Ci, którzy nas podniecili, usunęli się, niechcąc dzielić znami niebezpieczeństw, wystawić się na utratę bogatych prebend i wysokich urzędów, i właśnie tego, którego użyli za narzędzie do zachęcenia nas do walki, Jenerała Romagosa wyprawili do Madrytu. Rozmówiwszy się z J. K. M. podiął się do nas powrócić i wytępić nas, ieżeli nie wrociemy do spokoyności, gdy tymczasem poprzysięgliśmy nie wchodzić w żadną ugodę. Romagosa chciał nas swą własną miłością odurzyć i poróżnić dla osłabienia, a przy tem ani on, ani iego stronnicy, nie chcieli żadney ponieść straty, szło im tylko o to, aby władali Królem i wszystko od niego otrzymali, chociażby kosztem głów naszych. Oto iest odkrycie wszystkich ich intryg; oto iest plan tych, którzy teraz nami pogardzaią i iako działaczów taynych towarzystw wystawiaią. Nadeszła więc chwila, kochani Ziomkowie, do połączenia się przeciw naszym nieprzyiaciołom, którzy boiąc się nas, chcą nas wytępić, i którzy razem są nieprzyiaciołmi Króla. Nie traćcie odwagi. Główni ajenci sprzyiaią nam ciągle, ponieważ nasza, iest ich sprawą. Obrona Religii i Tronu pozostanie naszem hasłem; na tośmy się uzbroili; pogardzaymi zdraycami, członkami taynych towarzystw. Wystawiemy przeciw nim nieprzebyty mur, gdyż takim tylko sposobem możemy się uszczęśliwić i prawa nasze i dzieci naszych zachować. (pod.) *Abreu*."

*Z Londynu d. 23 Października.*

Kanclerz skarbowy, P. Herries, powrócił wczoray z swey podróży na stały ląd do kraiu. Dom w ulicy Downig, który P. Lushington iako sekretarz skarbowy zamieszkiwał, iest dla niego urządzony.

Dnia 20 b. m. Poseł Austryiacki, Xżę Esterhazy i sprawuiący interessa Francuzkie P. Roth, a wczoray Poseł Rossyyski, Xiążę Liewen, mieli czynność z Hr. Dudley w wydziale spraw zagranicznych, który dnia 20 rozmawiał także z Lordem Holland, P. Tierney i Posłem naszym w Hiszpanii P. Lamb.

Wystawić sobie można iaki zbytek panował na uczcie, którą Dyrektorowie Wschodnio-Indyyskiey Kompanii nowomianowanemu Wielkorządcy, Lordowi Bentinck, po wykonaniu przez niego przysięgi dali w gospodzie Londyńskiey, gdy samem Jubilerom nadwornym Rundell i Bridge od pożyczenia złotych i srebrnych naczeń zapłacili 400 Fs. (16,000 złp.) Do tych naczeń należała także wielka waza, która niegdy była własnością Xcia Jorku.

Xiążę Sussexu obieżdża teraz północną Angliią.

Zaraz po śmierci P. Canninga kazał J. K. M. przez szacunek zmarłego ofiarować iego byłemu nauczycielowi, Doktorowi Pett, biskupstwo Carlislu, lecz podziękował, że przestaie na swoim urzędzie. W trzy tygodnie rozkał Monarcha ponowić swoie ofiarowanie, ale Pett znowu nie przyiął. Odtąd zostaie to biskupstwo pod zarządzeniem Biskupa Rochesteru.

Wszystkie w służbie będące wojenne okręty 1go i 2go rzędu pomnażane teraz są artylerzystami morskiemi.

Północney Ameryki narodowa Gazeta zawiera pochwalną mowę zmarłego naszego Ministra Canning przez Prezydenta Adams mianą.

Listy z Gibraltaru pod dniem 2 b. m donoszą, że tam przybyli kommissarze Cesarza Marokańskiego dla zakupienia szybko płynących okrętów. Sądzą, iż te zakupić się maiące okręty przeznaczone są do krążenia przeciw banderom północney Europy narodów.

Rzeźbiarz Bartolini we Florencyi pisał do iednego z Anglików, iż gotów iest nieukończony Wazon, który był przeznaczony pamięci Napoleona, ukończyć iako pomnik dla P. Cannig, ieżeli znaydzie się 1000 subskrybentów po 2 gwineie, którzy potem o to dzieło kunsztu pomiędzy sobą losować będą. Wazon ten ma 12 stóp wysokości, przeszło 40 obwodu i iest iuż przez znawców dziwiony.

— Dnia 26. —

W tych dniach mieli w wydziale spraw zagranicznych z Hr. Dudley czynność: Posłowie Austryiacki, Niderlandzki, Rossyyski, Hiszpański, Bawarski i sprawuiący interessa Francuzkie.

Xiążę Klarencyi poiechał do Portsmutu, dla oddania uroczyście dywizyi morskiey nowey chorągwi.

Podług Gazety *Times* P. Hart został Kanclerzem Irlandyi mianowany.

Onegday Pani Goderich, małżonka pierwszego naszego Ministra, szczęśliwie synem rozwiązana została. Jest to iedyne dziecię tego Ministra, który przed rokiem utracił 11toletnią córkę.

Onegday doświadczano na Tamizie Greckiey parowey łodzi Irresistible, która zupełnie oczekiwaniom odpowiedziała i wkrótce odpłynie do eskadry Lorda Cochrane.

Dnia 23 b. m. odpłynął z Portsmutu okręt Weazle, Kapitana Dundas, z pismami do Admirała Codrington, a nazaiutrz bryg Plumper, Por. Medley do Lizbony i pod brzegi Afrykańskie.

Dom Canninga w Brigton sprzedany publicznie został za 4200 Fs.

Skoro, iak głoszą, Parlament nie będzie aż w Lutym zwołany, tedy spodziewać można, iż pokóy utrzymany zostanie.

Do Liwerpoola przywożą z Irlandyi nadzwyczay wiele owsa.

List z Rio-Janeiro pod dniem 19 Sierpnia donosi, że woyna powszechnie się przykrzy, i że tak lądowa, iako i morska siła znayduią się w smutnym stanie, a patryotyzmu nigdzie nie widać, lubo także nieprzyiaciel nie iest lubiony. Jenerał Barbacena, który do Anglii popłynął (przybył iuż na pocztowym statku Redpole) ma mieć, oprócz poselstwa do Dworu Bawarskiego, zlecenie zaciągnienia pożyczki.

Założona przed 20 laty przez Szkotów pod Lordem Selkirk wewnątrz Kanady osada Daer znayduie się w nader kwitnącym stanie. Jeziora Mahiloba i Winipego obfituią w ryby; chów bydła i rolnictwo idzie dobrze. Wszyscy osadnicy mieszkaią w dobrze budowanych domach. Osada leży nad rzeką Czerwoną pod 50 stóp północney szerokości, a 97

zachodniey długości (od Greenvich), a zatem bliżey morza Spokoynego niżeli Atlantyckiego.

Między Bostonem i Liwerpoolem ustanowiona teraz iest łodziowa poczta.

Na wyspach Towarzyskich utworzyła się kompaniia do połowu pereł. Kraiowcy zamieniaią perły za fabrykaty Angielskie i Francuzkie.

Dnia 15 Września 25 kapitanów szczepu Seneca sześciu narodów (*) (Indyyskich za granicą Ziednoczonych Stanów) złożyli z urzędu sławnego Jlugowathau dotychczasowego swoiego 70l-tniego Naczelnika, ponieważ usiłował pobudzić ich do woyny przeciw Ziednoczonym Stanom i sprzeciwiał się cywilizacyi, zaprowadzeniu szkół, i chrześciaństwa.

— Dnia 27. —

Gabinetowy Jouski goniec przybył tu w 8 dniach z Ankony z pismami do wydziału spraw zagranicznych z Stambułu pod dniem 5 a do Admiralicyi od Admirała Codrington pod dniem 11 b. m.; Ostatnie są pisme z Zante. — Z Wiednia nadeszły także wczoray ważne pisma, po odebraniu których Xżę Esterhazy miał miał zaraz rozmowę z Hr. Dudley. Układy względem powrotu Infanta Don Miguel do Portugalii są na ukończeniu. Infant ten w powrocie do Portugalii odwiedzi także Londyn.

Dzisieysza Gazeta Goniec zawiera: Podług doniesień z Stambułu pod dniem 5 a z Zante pod dniem 11 b. m. starał się ciągle Sułtan uniknąć kroków nieprzyiacielskich, ale mimo tego nie podaie żadnych środków do ugody. Wiadomość o zawartym przez Admirała Codrington z Baszą rozeymie nie nadeszła ieszcze była do 5 Października do Stambułu, ale pewnie dnia 6 lub 7 nadeszła.

Hr. Traquair, Par Szkotski, umarł w wieyskiem swoim mieszkaniu w 63 roku życia; syn iego, Lord Linton, odziedzicza po nim tytuł i dobra. — Umarł także sławny Viceadmirał, W. Bedford.

Lord Amherst podróżuie z swoią rodziną po wschodnich Indyiach; podług ostatnich doniesień znaydowali się na granicy kraiu Gurkha. — W Kalkucie dnia 24 Kwietnia wybuchnął razem w 5 mieyscach ogień, który 1340 domów obrócił w pyrzynę i 12,000 ludzi zostawało bez schronienia podczas ulewy, która opuściła się o godzinie 10 w wieczór. Sądzą, iż ogień został podłożony. — Birmanowie popełnili w Rangbun naywiększe okrucieństwo nad zbuntowanemi Peguerami. Wiązali ich starnie i rozsiekiwali. Dowodców przebiiano kołami i głowy ucinano. Tysiące usiłowały uyść do Amherst-Town, ale w przedsięwzięciu swoim powiększey części wyginęły.

Z Bombaiu donoszą pod dniem 18 Kwietnia, że okręty Królewskie Tamar i Pandora powróciły z wyprawy na morze Czerwone, którą w Grudniu r. z. przedsięwzięły, dla ukarania mieszkańców miasta Barbara nad brzegiem Afrykańskim za popełnione gwałty na okrętach Angielskich.

*Od granic Tureckich d. 24 Października.*

List z Tryiestu pod dniem 21 Października zawiera: Podług naynowszych doniesień z Zante pod dniem 5 b. m. stan rzeczy w Morei przybrał groźną postawę. Ibrahim Basza wbrew dobrey wierze i bez oczekiwania odpowiedzi z Stambułu na doniesienie o zawartey z Admirałem Codrington dnia 25 Września umowie i 20todniowym rozeymie, złamał rozeym i umowę, i w celu ulania się do Patras opuścił Navarino. Admirał Codrington, który polegaiąc na umowie, udał się był do Zante, pospieszył zaraz do wód Navarino, dla ukarania surowo zgwałcenia prawa narodów. Po nadeyściu tey wiadomości sądzimo w Zante woynę za rozpoczętą, nim ieszcze nadeydą z Stambułu rozkazy względem zawartey umowy.

Przez przybyłego do Zante z Patras kapitana okrętu dowiedziano się, że oddział z 8 Greckich okrętów złożony, pomiędzy któremi znaydował się parowy statek, wcisnął się do odnogi Patraskiey i dnia 2 Października 5 Tureckich okrętów, które w tey odnodze stały, spalił. Oprócz tego zatrzymał 3 Tureckie okręty, które brały ładunek do Tryiestu i ieden z nich był iuż wyładowany. Kilku znayduiącym się tamże Austryiackim okrętom udało się uyść rąk Greckich, pomiędzy któremi znayduie się wzmiankowany kapitan i przybydź miał bez ładunku do Zante.

---

(*) *Mehaks, Oneidas, Tuscaroras, Senecas, Cajugat i Onendagos.*

DODATEK
DO N^ro^ 91
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 14 LISTOPADA 1827 ROKU we SRODĘ.

## OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Raumura.

| Dzień godzina | Barometr zredukt: na 0° R. | Therm: czyli stopień zimn i ciepła | Higrometr | Wiatr | Stan Atmosf: | UWAGI. |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Listop: god: | cali lin: | stopnie | stop: | | | |
| 7 | 27 1, 683 | + 1. 2 | 81 | Półn: Za: słaby | Pochmurno | |
| 12 | „ 0, 373 | + 4. 7 | 76 | „ „ | „ | Deszcz. |
| 10. 3 | 26 11, 643 | + 3. 6 | 82 | „ mocny | „ | |
| 9 | 27 0, 672 | + 1. 5 | 89 | Zachodni wicher | „ | „ |
| 7 | 27 3, 820 | + 0. 8 | 87 | Połud: Za: mocny | Pochmurno | Śnieg. |
| 11. 12 | „ 4, 815 | + 1. 5 | 72 | „ „ | Chmury | |
| 3 | „ 4, 520 | + 1. 3 | 70 | „ słaby | Pochmurno | |
| 9 | „ 3, 125 | — 0. 4 | 82 | Wschodni słaby | „ | |
| 7 | 27 1, 730 | + 2. 4 | 82 | Półn: Za: średni | Pochmurno | |
| 12. 12 | „ 1, 329 | + 4. 4 | 85 | „ mocny | „ | Deszcz. |
| 3 | „ 2, 170 | + 2. 6 | 84 | Połud: Za: mocny | „ | |
| 9 | „ 3, 405 | + 0. 8 | 84 | „ „ | „ | |

J. *Steczkowski*, Z. A. O.

*Z Wiednia d. 7 Listopada.*

Dostrzegacz tuteyszy zawiera następuiący artykuł:

W tey chwili nadeszłe z Zante pod 21 Października przez nadzwyczayną sposobność listy, donoszą co następuie:

*Z Zante d. 21 Paźdz. 1827 o godzinie 10 przed południem:*

"Od nadeyścia przed pół godziną Jońskiey barki, która wczoray w wieczór Navarino opuściła, rozeszła się wieść, że cała w Navarino stoiąca Turecko-Egipska flotta wczoray po południu przez eskadry sprzymierzonych Mocarstw spaloną została. Wszyscy biegli zaraz do urzędu zdrowia dla dowiedzenia się z ust dowodcy powyższey barki dalszych szczegółow tego zdarzenia. Ten zapewniał, że był oczenym świadkiem tego wypadku, i dodał, że naprzód eskadra An-

gielska, a potem Francuzka strzelały do flotty Tureckiey, Rossyjska zaś stała spokoynie. On, dowódcą barki, znaydował się w niebezpieczeństwie bycia zatopionym i statek iego bardzo iest uszkodzony. Zatapiaią się więc w domysłach, co mogło dać eskadrom powód do takowego kroku.„

*Dnia 21 Pazdz. o godz. 1 z południa.*

" W tey chwili przybyła tu z Navarino łodź z 6 uchodzącemi Grekami, którzy zupełnie potwierdz ią wiadomość o spaleniu Turecko-Egipskiey flotty.„

*Z Poznania d. 24 Października.*

Stany W. Xięztwa Poznańskiego zebrały się onegday pierwszy raz na obrady. Rozpoczynaiąc swe czynności uchwaliły iednomyślnie i z zapałem podanie adressu do stóp tronu, z wynurzeniem swych nayczulszych i pełnych uszanowania dziękczynień za tak ważną, obecnie i W: Xięztwu Poznańskiemu z oycowskiey łaskawości i uprzeymości nadaną instytucyią stanową. — Król Jmć mianował JO. Xiążęcia Ordynata Sułkowskiego Marszałkiem Seymu, a zastępcą iego, w razie iakiey przeszkody, JW. Ponińskiego, Jeneralnego Dyrektora Ziemstwa.

Przyznane Stanowi rycerskiemu na tuteyszym Seymie prowincyonalnym głosy, raczył N. Król na teraz pomnożyć iednym głosem, który, iako głos zbiorowy, służyć ma właścicielom znacznych familiynych dobr fidei-kommissowych. Obecnie głos ten zbiorowy w Stanie rycerskim nadany iest od N. Pana wyłącznie JW. Atanazemu Hrabiemu Raczyńskiemu.

*Z Freyburga d. 25 Października.*

Dnia 23 b. m. dany tu był w domu kupieckim z powodu po więcenia Arcybiskupa na 140 osób obiad, na którym znaydowali się także Margrabiowie i reszta członków Wielkiego Xcia. Ku końcowi obiadu prz był tam W. Xżę. Naczelny Burmistrz podał mu srebrny puhar, którym spełnił następuiący toast: " Za zdrowie moich walecznych i wiernych Freyburczyków i pamiątki wczorayszey uroczystości. „ i rozkazał, aby puhar na około obchodził. W chwili gdy Naczelny Burmistrz wyrzekł: "Za zdrowie Nayłaskawszego panuiącego nam Xiążęcia, wzniosły się w sali z zapałem przez gości, a przed domem przez zebrany lud nieustaiące okrzyki: niech żyie! którym huk dział towarzyszył. Wielki Xżę wziął potem kieliszek od wina szampańskiego, przystąpił żywo do czerstwego starca, trącił go i spełnił powtórnie zdrowie wiernych swoich Freyburczyków. Czuły ten czyn wzniosł do nayw yższego stopnia radość gości. — Arcybiskup Koloński wyiechał dziś ztąd na powrót do Kolonii.

Arcybiskupstwu naszemu podlegaią Biskupstwa Mogunckie, Fuldy, Rottenburga i Limburga. Dyecezyia Freyburgska obeymuie w sobie całe Wielkie Xięstwo Badeńskie, 14 kościołów w Xięztwie Hohenzollern-Hechingen, 59 w Xięstwie Hohenzollern-Sigmaringen. Pod Arcybiskupem, którego dochód oznaczony iest 14,7.. ZR. stanowią Kapitułę, Dziekan z roczną płacą 4000 ZR. 6 Kanoników, z których pierwszy bierze rocznie 2300 ZR. a 5 innych po 1800 ZR. którzy przydanych maią 6 wikaryuszów z płacą po 900 ZR. Na Seminarium: wyznaczonych iest rocznie 25,000 ZR. na Kościół katedral- 5264 ZR. na kancellaryią Arcybiskupa 3000 ZR. a dla wysłużonych Xięży 8000 Złotych Reńsk: — Biskupstwo Mogunckie obeymuie całe Wielkie Xięstwo Hesko-Darmstadtsk e. Do stałych dochodów Kościoła Moguncklego, dopłacanych będzie z kassy Wielkiego Xięstwa 20,000 ZR. rocznie, z których Biskup dostanie 8000 ZR. Biskupstwo Fuldy

rozciąga się na całe Elektorstwo Heskie. Dochod iego oznaczony iest 26,370 ZR. z których Biskup pobierać będzie 6000 ZR. Biskupstwo Rottenburgskie rozciąga się na wszystkie Katolickie kościoły w Królestwie Wirtembergskiem. Biskup wyznaczone ma 10,000 ZR. rocznie. Biskupstwo Limburgskie obeymuie całe Xięstwo Nassauskie, gdzie znayduie się 13 Katolickich kościołów, i kray wolnego miasta Frankfurtu nad Menem, gdzie tylko znayduie się ieden farny kościół i 3 filialne. Roczny dochód tego Biskupstwa z 5 Kanonikami, Dziekanem i 2 Wikaryuszami oznaczony iest 21,000 ZR. z których Biskup otrzyma 6000 ZR.

*Od brzegów Menu d. 3 Listopada.*

Owdowiała Królowa Wirtembergska powróciła dnia 24 b. m. blisko po 5miesięczney niebytności z swey do Anglii podróży do Ludwigsburga, gdzie od Władz rządowych i mieyskich, tudzież mieszkańców i Dworu swoiego z naywiększą radością powitaną została.

Postanowione przez Wielkiego Xcia Heskiego zakupienie w kraiu koni dla jazdy, żandarmeryi i artyleryi pomyślnie poszło.

Kommissant Domu bankierskiego Rotschilda, który podczas przybycia woysk Angielskich do Portugalii wysłany był do Lizbony, dla poczynienia przyiętych przez ten Dom wypłat, powrócił przed kilku tygodniami do Frankfortu, ponieważ, iak dodaią ukończył swoie zlecenia. Zamiast co dawniey rozgłoszono, że rodzina Rotschilda ścieśnić chce swoią działalność, pokazuie się teraz, że ieszcze dwa domy w głównych punktach Europy, gdzie dotąd znaydowały się tylko kantory, zapewne pod firmą młodszych członków ustanowia. Na te punkta podaią Amsterdam i Petersburg.

P. Eynard udzielił związkowi przyiaciół Greków w Lauzannie list od Doktora Gosse, który iednak nie wiele zawiera nowości. Przy flocie Lorda Cochrane znayduią się Miaulis, Kanarys, Schina, Kriesi, Panagiota i t. d. Do Albańczyków wydał Lord Cochrane odezwę. Pułkownik Heideck posiada ciągle szacunek Greków i trudni się obwarowaniem Poros. Zdaie się iakoby oczekiwano, że Prezydent Grecyi, Hr. Capodistria, przywiezie z sobą korpus regularnego woyska. Nieszczęśliwe rodziny, które uszły do Kalamos i szczególniey przez nadeszłe z Berlina składki wsparte zostały, znayduią się na nowo w nędzy. — Wyspa Chios wydobyć się chce z pod zwierzchnictwa Porty. Mieszkańcy powołali na pomoc Pułkownika Fabvier z iego 800 taktykami i tymczasowo przez podpisy 12,000 twardych piastrów na ten cel złożyli.

*Z Madrytu d. 18 Października.*

Rocznica urodzin Króla obchodzona była w Tarragonie z naywiększą uroczystością. Król iest zdrowy i przyymuie codziennie deputacyie od różnych mieysc Katalonii. Wygnanie z Madrytu P. Seca, Margr. Cardenas i iednego Xiędza iest karą za ich postępowanie podczas odiazdu Recacho, ponieważ okazało się, że byli podniecicielami zaszłych podówczas zaburzeń.

Przeznaczony do Hawanny liniiowy okręt el Soberano, odpłynie z Kadyxu na morze Srodziemne.

Podług zdania Rady stanu, buntownicy, którzy się poddali, podzielonemi bydź maią na trzy klassy. Naywinnieysi póyść maią na 10 lat na galery, mniey winni na 5, a trzeciey klassy maią bydź do domów odesłanemi i zostawać pod dozorem.

*Z Lizbony, d. 14 Października.*

Woienne okręty Perła i Tagus odebrały rozkaz przygotowania się do wyyścia pod żagle, iak sądzą, dla przywiezienia Infanta Don Miguel.

Nowy Vicejeneralny-Dyrektor poczt wydał okólnik do swych podwładnych, iż wkłada na nich odpowiedzialność, ieżeli w iakim bądź sposobie taiemnica listowa naruszoną zostanie.

DNIA 24go LISTOPADA r. b.

nastąpi niezawodnie CIĄGNIENIE Loteryi na piękne Państwo Gmünd w Austryi, oraz na wielką Oberżę w Boemceil, gárantowaney przez wielki Dom handlowy A. G. Schrama w Wiedniu.

Loterya ta będąc tylko z 94,400 losów sprzedanych złożoną, zawiera w sobie bez porównania wielką liczbę bo 16,302 bil: wygrywaiących, między któremi za 2 treffery przeznaczona summa odkupna 225,000 Zł. W. W. również inne kwoty pieniężne po 15,000. 10,000. 4000. 2000. 1000. 500 &c. &c. &c. wynoszące ogólną summę 424,571 Zł. Walu: Wiedeńs: stanowią istotne korzyści tey Loteryi, z których dla graiących wielkie do wygraney wypływa podobieństwo, gdyż z przecięcia na każden 6ty Los iedna wygrana przypada, co rzadko przy podobney Loteryi zdarzać się zwykło.

Jeden Los kosztuie 10 ZR. W. W. lub 18 zł. Pol: a biorącemu razem więcey sztuk udzielony zostanie w dodatku kategoryczny frey los, który pewną kwotę niezawodnie wygrać musi, stósownie do planu, który w Kantorze J. Louis w Krakowie w Rynku przy ulicy Grodzkiey, żądaiącym gratis rozdaie się.

TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek, dnia 15 b. m., dane będzie wielkie nowe Drama w 4 aktach, z dzieł A. Kotzebue wolno naśladowane przez Stan: Hr. Plater: *Syn nieprawy.* — Po skończoney sztuce, mała Wirginiia Kenebel, uczennica Konserwatoryum Paryzkiego i z pism publicznych znana iako: *Dziecko cudowne*, będzie miała zaszczyt exekwować *Wielki charakterystyczny taniec*, iako *Dziewica Orleańska.*

W Niedzielę zaś dnia 18 b. m., daną będzie Wielka Traiedya w 5 aktach z dzieł Szyllera przetłomaczona: *Intryga i Miłość*, w którey sztuce JPan Miłkowski Artysta Dramatyczny teatru Warszawskiego, będzie miał zaszczyt po raz pierwszy w roli *Majora* polecić się względom Szanowney Publiczności.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 268 Ciągnieniu dnia 14go Listopada 1827 w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

88. 29. 6. 67. 28.

Przyszłe 269 Ciągnienie dnia 21go Listopada 1827 r. przypada.

*Dnia 12 i 13 Listopada 1827 r.*

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

| Korzec | 1. Zł. | 1. gr. | 2. Zł. | 2. gr. | 3. Zł. | 3. gr. | 4. Zł. | 4. gr. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| — Pszenicy | 14 | — | 13 | — | 12 | — | 11 | — |
| — Żyta | 13 | — | 12 | 15 | 12 | — | 11 | — |
| — Jęczmienia | 11 | — | 10 | — | 9 | — | 8 | 15 |
| — Grochu | 16 | — | 14 | — | — | — | — | — |
| — Owsa | 6 | 15 | 6 | 6 | 6 | — | 5 | 24 |
| — Jagieł | 18 | — | 17 | — | 16 | — | 15 | 15 |
| — Rzepaku | 26 | — | 25 | — | 24 | — | 23 | — |

*W Gdańsku d. 5 Listopada.*

Łaszt 30 Korcy wynoszący:

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Pszenicy | od | Złp. | 570 | do | 600 |
| Żyta | — | — | 324 | — | 342. |
| Jęczmienia | — | — | 300 | — | 318. |
| Owsa | — | — | 270 | — | 300. |
| Grochu | — | — | — | — | — |

DONIESIENIE.

W Sukiennicach przy głównym Rynku Miasta Krakowa w drodze exekucyi Sądowey, odbędzie się licytacyia dnia 16 Listopada r. b. o godzinie 10 rano: stolików, obrazów, stołków, skurek baranich i inych zaraz za gotową zapłatę w monecie Courant.

W Krakowie dnia 8 Listopada 1827 r. *Skorczyński*, Kom: Sądł.